

Regelrådets uppgift är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Klimat- och näringslivsdepartementet

Yttrande över promemorian **Kontaktpunkter, tillstånd och tidsfrister enligt EU-förordningen om kritiska råmaterial och EU-förordningen om nettonollindustri**

Syftet med EU-förordningen om kritiska råmaterial är att säkra EU:s tillgång till en hållbar försörjning av kritiska råmaterial och minska EU:s importberoende från enskilda länder. Målet är att EU senast 2030 ska producera minst tio procent av EU:s årliga användning av kritiska råmaterial genom utvinning, 40 procent genom bearbetning och 25 procent genom återvinning. Därtill ska högst 65 procent av EU:s årliga användning av en råvara komma från ett enskilt land utanför EU. EU-förordningen om nettonollindustri syftar till att säkra EU:s tillgång till en trygg och hållbar försörjning av nettonollteknik och innehåller bland annat bestämmelser för att öka tillverkningskapaciteten av nettonollteknik och därigenom bidra till att nå unionens klimatmål, att öka antalet arbetstillfällen och att öka unionens konkurrenskraft. Förordningarna innehåller bland annat bestämmelser om miljöbedömningar, kontaktpunkter och tidsfrister som ska underlätta, samordna och förkorta tillståndsprocesser.

Förslagen i innevarande promemoria syftar till att komplettera EU-förordningarna genom införandet av en ny lag och en ny förordning om kontaktpunkter och tillståndsförfaranden för kritiska råmaterial och nettonollindustri. Promemorian innehåller även förslag till ändringar i en lång rad andra författningar: miljöbalken, lagen om verksamheter och åtgärder för förnybar energi, minerallagen, plan- och bygglagen, kontinentalsockelförordningen, förordningen om vissa rörledningar, förordningen om kärnteknisk verksamhet, kulturmiljöförordningen, mineralförordningen, förordningen om Sveriges ekonomiska zon, skogsvårdsförordningen, förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, förordningen om anmälan för samråd, förordningen om miljöhänsyn i jordbruket, förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken, förordningen om vattenverksamheter, artskyddsförordningen, offentlighets- och sekretessförordningen, vägförordningen och miljöbedömningsförordningen.

EU-förordningarna har redan trätt i kraft, så de kompletterande författningsförslagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt, vilket bedöms vara den 1 oktober 2026.

Konsekvensutredningen är begränsad till de konsekvenser som följer av förslaget till kompletterande nationell lagstiftning, vilket innebär att beskrivningen av konsekvenserna för företag är begränsade till vissa generella skrivningar om förenklade processer, tydliggöranden om vilka myndigheter som är kontaktpunkter respektive prövningsmyndigheter och till vilken och i vilka situationer en projektägare ska vända sig till kontaktpunkt respektive prövningsmyndighet. Det är positivt att faktablad tagits fram och bifogats remissen. Mot bakgrund av att det är frivilligt för företag att ansöka om att omfattas av de fördelar som EU-förordningarna kan ge och att de föreslagna bestämmelserna i promemorian inte riktar sig till företag väljer Regelrådet att inte yttra sig över konsekvensutredningen utifrån alla krav i förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar som Regelrådet har att bedöma.

Regelrådet konstaterar emellertid att promemorian innehåller utförliga redovisningar kring flera delasppekter som omfattas av förordningens krav. Den innehåller även viss information om potentiellt berörda företag. Denna del kunde ha beskrivits mer utförligt.

Regelrådet vill vidare åter framföra vikten av att även bestämmelser som följer direkt av EU-rättsakter och som kan få konsekvenser för företag beskrivs i en nationell konsekvensutredning (se t.ex. RR 2023-58 - Yttrande över förslag till EU-förordning om kritiska och strategiska råmaterial, RR 2023-62 - Yttrande över EU-kommissionens förslag till förordning om nettonollindustri och RR 2025-34 - Yttrande över promemorian Strategiska nettonollprojekt - kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om nettonollindustrin).

Lika viktigt är att konsekvenser regelbundet följs upp och utvärderas för att säkerställa att regelverk är ändamålsenliga och inte medför onödiga eller oproportionerliga kostnader eller negativa effekter på företag. Regelrådet noterar i detta sammanhang att konsekvensutredningen i innevarande promemoria inte innehåller en beskrivning av när och hur konsekvenserna av förslagen kan utvärderas, vilket är ett krav i konsekvensutredningsförordningen. Regelrådet bedömer att det inte bara torde vara relevant att analysera effekterna på de företag och branscher som kan komma att omfattas av bestämmelserna i de två EU-förordningarna utan också på de företag som inte omfattas, exempelvis eller möjligen genom längre handläggningstider eller snedvriden konkurrens.

Av promemorian framgår att det återstår kompletteringar av fler delar av de båda EU-förordningarna, liksom att det förekommer andra förslag som kan påverka förslagen i denna promemoria, inklusive sådana om en ny miljöprövningsprocess och miljöprövningsmyndighet.

Sammantaget anser Regelrådet att det finns ett behov av att upprätta en samlad konsekvensutredning som beskriver hur svenska företag inom olika branscher kan komma att påverkas av det nya regelverket, inklusive en plan och kriterier för utvärdering.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 8 april 2026.

I beslutet deltog Anna-Lena Bohm, ordförande, Hans Peter Larsson, Roland Sigbladh, Lars Silver och Peter Nilsson.

Ärendet föredrogs av Anna Stattin.

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Anna Stattin
Föredragande